

A MUNKA

XVII. évfolyam, 48. szám.

Ára 16 fillér

Salgótarján, 1939 november 25

Biztosítani kell a kitűzött célt.

A földmívelésügyi tárca nemcsak magának a tárcának a feladatait szolgálja, hanem voltaképpen a honvédelem célját is, amely annyira össze van nőve, hogy szinte nem is lehet elválasztani egymástól.

A földmívelésügyi először is az a társadalmi osztály, amely a legjobb katonát adja s a mezőgazdaság termeli mindazt a nyers anyagot, ami a háború viseléséhez szükséges s magát az élelmezést is hivatva van ellátni, amely nélkül természetesen a hadviselés elgondolható sem volna. Ez a tárca az, amely hivatva van arra, hogy a földmívelő nép minden érdekéről gondoskodjék. Amikor a magyar földről van szó, el kell némulnia minden pártkeretnek. Meg kell egyeznie minden felfogásnak, hogy meg lehessen teremteni azokat a feltételeket, amely mellett lehetővé válik a termelés oly módon való átszervezése, hogy ez minél olcsóbban, minél többet és jobbat tudjon termelni s ha ez megfelelő anyagi áldozatot kíván tőlünk, nem szabad szem elől téveszteni, hogy ötmillió ember követeli és várja létfeltételeinek megjavítását, amit valóban csak reformok útján lehet remélni és elérni.

Teleki Mihály földmívelésügyi miniszter kifejtette, hogy milyen módon akarja elérni, hogy a maga elé tűzött célt elérhesse, hogy a mennyiségi termelés mellett a minőségi termelés gondolatát is szolgálhassa.

Biztosítani kell a kitűzött célt — mondja a földmívelésügyi miniszter, még pedig, amint már annyiszor hangzott, a tudás és a szakszerű oktatás minél szakszerűbb kiterjesztésével és minél szélesebb rétegű megvalósításával. Hogy ezt a célt biztosítsuk, a téli gazdasági iskolákat s a megszervezett tanfolyamokat állítjuk be a tanítás eszközéül, mert ez a két típus, amit a gyakorlat a legjobban igazol. Ezek gyakorlati hasznát más országokban is kipróbálták már, különösen az északi országokban, elsősorban Dániában, ahol kézzelfogható előhaladást tudtak biztosítani a mezőgazdasági kultúrában. De nem elégséges, ha az oktatást egyoldalúan mindig csak a férfi lakosság számára biztosítjuk.

Hogy a mezőgazdasági kultúra kiépítése teljes vonalú legyen, szükséges, hogy a gazdálányok és a gazdaságok gyakorlati és elméleti kiképzése is kifejlesztessék, hogy a maguk kis háztartását az adott viszonyok mellett a lehető legnagyobb haszonnal vezethessék. Ezek a megszervezendő tanfolyamok hathatósak lesznek s gondoskodás történik, hogy a tömegnevelés meg ne akadjon, sőt hogy minél szélesebbé váljék. Ennek a biztosítását szolgálja, hogy több vándortanfolyamot állítunk fel mind

Mi a boldogság?

Azt mondják, hogy a boldogság nem egyéb, mint az igénytelenség, a mindenre való megelégedés, az örökösen tette sarkaló vágyaknak megboldozása; boldogságot nyújt a lelkinyugalom s az a hit, hogy az isteni világrend csak bölcs és jó lehet és csak mindnyájunk javát szolgálhatja. Nem tudjuk, melyik meghatározásnak van igaza, csak az a biztos, hogy az embernek, hogy boldognak érezze magát, nem szabad összeütközésbe kerülni az őt környező mindenséggel; a boldogság érzésének elengedhetetlen feltétele az ember belső lelki világának és a külső világnak, más szóval: az énnek és nem énnek tökéletes összhangja.

Hogy ez a meghatározás mennyire igaz, ezt a középkori ember példája mutatja. A középkor barbár volt, kegyetlen, az élet tele volt még ezernyi nyomorúsággal; gyakran megtörtént, hogy a pestis járványok Európá lakosságának felét, sőt kétharmadát kipusztították. Az emberek átlagos életkora jóval kisebb volt, mint a mai, a 70—80 esztendő életkor szinte ritkaságszámba ment. És az emberek mégis boldogabbak voltak, mint ma. Boldogabbak voltak főleg azért, mert a boldogságot a földön egyáltalán nem keresték. A mai átlagembernek egész figyelme tisztán önmagára, saját földi és testi életére összpontosul. A középkor, a reformáció és az ellenreformáció irodalma főleg azzal a kérdéssel foglalkozik, hogyan biztosítsuk a lélek javát és üdvösségét, ha eltávozik földi porhüvelyéből? Az egész élet érzékföltölti, az emberek figyelmét főleg az a kérdés köti le, hogyan készüljenek elő sikeresen a földi életben a mennyi boldogságra.

Ezzel az életszemlélettel az emberek feltétlenül boldogabbak voltak, mint mi. Belső lelki életük nem állott szakszerűtlen diszharmóniában az őket környező

dolgokkal, mert azzal nem is törődtek túlsokat. Minden isteni rendelés volt s abba nyugodtan beletörődtek. A vallásos megnyugvás minden csapást tűrhetővé tett az emberek számára. Csak egy példát ragadunk ki a magyar történelem egyik legnagyobb szereplőjének, Rákóczi-nak az életéből. Amikor Danzigból Franciaországba hajózott, hajója az Északi tengeren irtózatoss viharba került s már-már közel volt az elmerüléshez. Végig-gondoltam az egész életemet — írja ő maga — s nem sok örömem tellett benne; láttam, hogy nincs többé menekvés, lelkemet az Istennek ajánlottam és készültem a halálra. Ez a lelki nyugalom jellemzi az eszményien gondolkodó korok emberét.

Pedig ezek a tapasztalatot meghaladó korok nem ismerték a mai kor kényelmi berendezéseit. Amióta a technikai civilizáció hajdan nem is álmodott arányokban fellendült, minden az élet kényelmét szolgálja. Ruházatunk, lakásunk jobb, kényelmesebb, mint a középkori vagy újkori emberé. A közlekedési eszközök lehetővé teszik, hogy fáradtság, nagyobb fizikai munka nélkül keresztüljárjunk ezerkilométeres utakon. A tudomány leküzdötte legnagyobb részét azoknak az emberirtó járványos nyavalyáknak, amelyek a lakosságot még egy évszázaddal ezelőtt is gyakorta meggyalálták. A népesedési statisztika többször megállapította, hogy az átlagos életkor jóval nagyobb ma, mint ötven évvel ezelőtt.

A művelt emberiség a XIX. század eleje óta minden lelki és fizikai erejének megfeszítésével törtet a jobb, boldogabb, könnyebb földi lét után. És ezt mégsem sikerült megvalósítani, sőt talán megközelíteni sem. Az elmúlt esztendőket nemzetközi statisztikai siralmas képet ad-

nak arról, hogy milyen lelki nyomorúság van még mindig a földön. Egy pár év előtti statisztika szerint több mint 2 millió ember veszett éhen Oroszországban, Kínában s Ázsia egyes részein. Az öngyilkosságok növekvő száma csaknem minden országban azt mutatja, hogy nem-hogy közelednénk az általános boldogsághoz, hanem inkább távolodunk tőle és a XIX. század angol haszonelvű bölcséink álma: a legtöbb boldogság legtöbb ember számára, egyelőre megvalósíthatatlan utópiának látszik.

Ugyátszik, hogy a hedopista életfelfogás, mely szerint legfőbb jó a szellemi élvezet és a kényelemre és boldogságra való törekvés, nem alkalmas az élet általános harmóniájának megvalósítására. De van ennél egy sokkal nagyobb s mélyrehatóbb oka is mai nyomorúságunknak. Az általános erkölcsi fejlődés nem tartott lépést a tudományokkal, sem az élet kényelmét és javát szolgáló találmányokkal. A százhusz kilométerrel száguldó gyorsvonat és repülőkorában az országhatárok ugyanolyan élesen elkülönítik a népeket egymástól, mint háromszáz esztendővel ezelőtt, a kereskedelmi vámvédelem fénykorában. Az elmúlt két évtizedben a világháború a holt lelkeknek millióit teremtette meg; a mai fiatalság élete pedig nem derült és reményteljes tavasszal, hanem szomorú ősszel kezdődik. Most megint új háború és új háborús feszültség napjait éljük, melyek semmiesetre sem viszik az emberiséget a boldogság déliábrós síkságára.

Boldogabb-e tehát a mai ember? Erre a kérdésre a leghatározottabb nem lehet a felelet. És mi a boldogtalanság oka? Röviden ez: *lelkileg nem tökéletesedünk még eléggé, nem fejlődünk hozzá a tudomány és a technika nagyszerű eszközeihez.* Mig ez meg nem történik, addig nem valósulhat meg a boldogság, amely — mint mondtuk — nem egyéb, mint az ember belső lelkivilágának és a külső világnak legteljesebb harmóniája. (—any.)

az anyaországban, mind a visszanyert területeken. Nagy gondot fordítunk az állattenyésztés minőségi átszervezésére is, főként a jóvelmezőség fokozására, mert ennek a fokozása nemcsak a külkereskedelmi mérleg hasznára, hanem a szociális szempontok is követelik ezt.

Igen sok mulasztást kellett pó-

tolnunk a visszaszerzett Felvidéken s Kárpátalján, ahol nagymértékben igekeztünk felfrissíteni az állatállományt, megfelelő anya és apaállatok kiosztásával, amikor a rászoruló és érdemes gazdák között jó minőségű teheneket, üszöket, tenyészkancaikat és egyéb kisebb háziállatokat osztottunk ki, hogy így lehetővé váljék az állattenyésztés

fellendítése és feljavítása. Az ország gyapjúkészletének s ennek a szükségletnek egyre való növekedését is szem előtt kell tartanunk, amit a juhászok újjászervezésével vélünk elérni, amikor is gondunk lesz rá, hogy a fésűs juhokkal való kicserélés útján az utóbbi időben kissé elhanyagolt juhászatunkat megkivánt szintre emeljük.

„Dicsérjétek az Urat szent hajlékában!” (150. Zs. 1.)

A Szt. Erzsébet Nőegylet templomi hangversenyén elmondta: TARCSAFALVY ANAKLÉT ferences atya.

Ez a 150. játéku Zsoltárok orgonájának utolsó akkordja.

Az örök Isten hatalmát, igazságosságát hirdető, jóságának irgalmas bocsánatáért könyörgő, Szentlélektől sugalmazott zsoltárok, miután az első zsoltárban az alapítélt: „Boldog ember, ki el nem indul a gonoszok tanácsán, meg nem áll a bűnösök útján és le nem ül a pestis székre, hanem az Ur törvényében leli kedvét s éjjel-nappal eszébe forgatja törvényét! Olyan, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely gyümölcsöt idejében meghozza és melynek lombja le nem hull. Mindenben, amihez fog boldogul!” (1. Zs. 1—3.) lefektették a befejező 150. zsoltárban, mint egy hatalmas 150. játéku orgonában a Szentlélek bekapcsolja mind a 150 változatot és fölséges erejű akkordokkal fejezi be a *mindenek felett irgalmasságban nagy, Istenről szóló művét*, ahogy az örök Isten irgalmát megértő, szomjazó s az azt élvező lelkekhez szól: *Áldottak! Dicsérjétek az Urat szent hajlékában, dicsérjétek őt az ég erős boltozatában. Dicsérjétek őt hatalmas tetteiért,*

dicsérjétek őt nagyságának teljességéért. Dicsérjétek őt haronaszóval, dicsérjétek őt lanttal és kobozzal, dobbal és körtáncal, húrokkal és fuvolával, zengő-csengő cintányérral. Minden lélek dicsérje az Urat! (150. Zs. 1—6)

Nem is fejeződhetnék be másképp. Mert az örök Isten remekbe készült orgonájának, a Krisztus vérén megváltott emberi léleknek csak egyetlenegy orgonátétele van, melyet a Szentlélek Isten segít kidolgozni; ez a tétel így hangzik: *„Dicsőség a magasságban Istennek! És a földön, békeesség a jóakaratu embereknek!”*

Illő is, hogy annak a titokzatos szépségű és erejű orgonának, az emberi léleknek, melyet Isten önmagából lehelt bele a földből alkotott embertest arcába, hogy az élő, gondolkozó, cselekvő lény legyen, illő, hogy ennek a csodálatos képességű Isten orgonájának, az emberi léleknek maga Isten adjon hozzá méltó és illő orgonátételeket is, ami életének egyetlen célja, feladata is legyen. Mert nemcsak illő, hanem elengedhetetlen követel-

mény is, hogy az alkotás méltóképp dicsérje alkotóját.

Megismétlem: minden emberi lélek egyetlen, életével s életében kidolgozandó nagy orgonátétele, feladata csak ez: *„Dicsőség a magasságban Istennek!”* Azonban ennek az egészen krisztusi, nagy s nehéz feladatnak megoldásában, saját életévé tevésében a lélek nincs magára hagyva. Ne szomorodjatok el; nem hagylak titeket árván; ime veletek vagyok mindennap a világ végéig. A Szószóló pedig, a Szentlélek, akit az Atya majd nevében küld, megtanít majd mindenre és eszelebbe juttat mindent, amit mondtam nektek.” (Ján. 14.) Igen-igen a Szentlélek a tanító, a vezető. Ő diktálja az emberi lélek fölséges, Isten dicsőségét zengő orgonátételeinek klasszikus generálbasszusát, melyen az élet szentsége felépül, kibontakozik s melynek záróakkordja a boldog örökkévalóságban bűg tovább minden emberi érzést, gondolatot, képzeletet istenien tulszárnyalva.

Hogy mi az Istent dicsőítő orgonátétele klasszikus generálbasszusa, melyet minden üdvözölni törekvő léleknek a Szentlélek vezetése mellett önmagában kell kidolgoznia? A mi Urunk Jézus Krisztusnak ez a kijelentése: *„Ime példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem, ti is úgy cselekedjétek.”* Az Isten dicsőségéért élő krisztusi élet alapötöne: az

A Róm. Kat. Szent Erzsébet Nőegylet templomi hangversenye.

A magyar történelemnek abban a drámai forrású korszakában, amelyben most, két évtized óta élünk, az igazi nemzeti újjászületés forrása, a lelkek mély átforgatódása, belső tartalmi és érzelmi tisztulása. Igen nagy az a szakadék, amely a mai Magyarország kultúraszérményeit, szociális törekvéseit a háború előtti korok nyárpolgárain szűk körű, kicsinyes, önző, egyéni világából — amiből hányan, mintha csak átaludták volna a forrongó idők, még ma sem tudnak kivergődni, — nem születhetik meg sem kultúrfejlődés, sem karitás. Ez csak a háborús szenvedéseiből, trianoni porbasújtottságából hatalmas élni akarással felemelkedő magyar lélek legmélyéről szakadhatott ki. A súlyos megpróbáltatástól elmélyült, megtisztult nacionalizmus heviti szinte önmagunkat emésztő lánggal az új magyar kultúra építőt. Innen az a lázasan munkás, aktív, egyetemességeket átfogó szellem; az a szenvedélyes, sziklaszilárd hit és meggyőződés a nemzet jövőjében, mert egyedül így lehet a magyar mult sok mulasztásait pótolni, romokat eltakarítani és azután építeni — minden téren csak építeni.

Ennek a gondolatnak a jegyében alakultak a világháború és a forradalmak után a különböző kulturális és karitatív egyesületek mindenütt az országban s így itt, Salgótarjánban is. Ezeknek az egyesületeknek egyik kiváló reprezentánsa a Róm. Kat. Szent Erzsébet Nőegylet is, mely megalakulása óta a vallásos hit és a kort megértő lélek buzgalomával, védőszentjének szívdiktálta erejével és alázatosságával évről-évre, igyekszik minél több könnyet felszáritani a szenvedők és elesettek arcáról. Évente egyszer-kétszer kinyújtja kezét adakozásra a társadalom felé, de sohasem alamizsnáért, hanem mindenkor olyan ellenértékért, melyben az adomány rendszerint eltörlődik.

A ferences templomban vasárnap este a Szent Erzsébet Nőegylet által megrendezett egyházzenei hangverseny is fillérekért aranyakat nyújtott azoknak, akik a zuhogó eső kényelmetlenségét le tudták küzdeni magukban egy szellemi felfrissülés, lelki élmény átéléséért. Bár a templom padsorait megtöltő közönség között ott láttuk a város társadalmának színe-javát, mégis úgy éreztük, hogy a kibocsátott program és az igazán nemese cél még egyszer annyi közönség érdeklődését megérdemelte volna. Hiába! Vannak még mindig nagyszámban közönyös lelkek, akik nem akarják megérteni

az idők szavát s közönyüket egy kis időjárási viszontagsággal mentegetik.

A hangversenyt *Schmidthauer Lajos* orgonaművész, a Zeneművészeti főiskola tanára, Buxtehude: Praeludium és Fugájával nyitotta meg. A mű architektónikus vonalai tisztán bontakoztak ki a regisztrálás nagyvonalú, egységes felépítésében s a hallgatóság lelkét elfogva vitte, szárnyalta abba a csodálatosan művészi élménybe, mely előfeltétele egy hangverseny benső átélésének. Ennek az első számnak a hatása alatt már éreztük, hogy a művész hangszerének éppenséggel lelkiismeretes kitűnő tudása, mint amilyen kitűnő orgonajátékos.

Ha csak egy kissé közelebből figyeljük az orgonista előadását, könnyen megértjük, hogy az összes előadó zenészek között miért kell az orgonistának a leguniverzálisabb tudással rendelkeznie. Előtte egy hatalmas hangszer, amely két-tíz négy billentyűzet, megszámlálhatatlan nyomógomb, kapcsoló, lábnyomó, pedál stb. segítségével egy teljes zenekar hangszínét foglalja magában. Ahhoz, hogy az orgonista az orgonaelőadás legfőbb költőművésze, a helyes regisztrálásnak (a hangszínek helyes megválasztása) megfelelően, ismernie kell hangszerének anatómiáját, teljes fizionómiáját, az orgona főbb típusait, éreznie kell az előadandó mű stílusát, helyét a történelemben stb., hogy mindezek az ismeretek mintegy a vérévé válva, felhasználhatók legyenek a hangszer szellemi és művészi tulajdonságainak érvényesítésében. Ugy, amint a zeneszerző nem tud hangszerezni, ha nem ismeri az egyes hangszerek hangterjedelmét, szintén, a hangszínek keverésének hatását, úgy az orgonista sem tud helyesen regisztrálni, ha nem ismeri a különböző regiszterek jellegét, hanghatását. A helyes színmegválasztás és keverés, hangerősség helyes megosztása, a hangarányoknak a térbe való megérzése, szükösleges változtatásoknak a megfelelő pillanatban késedelmeskedés nélkül való eszközlése, a folytonos szellemi éberségnek, ezerfelé ágazó figyelemnek, technikai rutinnak olyan fokát követeli meg, amely átlagteljesítménynek semmiképp sem tekinthető.

Schmidthauer Lajos a hangverseny műsorában még Bach: Toccata és fuga, CH. M. Widor: Orgona szimfónia-val szerepelt s a kitűnő művész jószívűvel adakozott, amikor műsorán kívül megtette az előadását egy (?) Toccátával. Az orgona mindenkor legnagyobb mesterének, Bach Sebastiannak művével a szerző fenséges benső drámaiságát, a szerkezet nagyszerű

egységét, fugáinak erőteljes vitalitását hozta ki s a szingardag szimfónia és a pompás lendületű Toccátának előadásával sokoldalúan mutatta be elmélyedő, gondos regiszter-tanulmányait, kitűnő stílusérzékét, az olcsó hatást mindenkor kerülő, kiforralt művészi fantáziáját. Halásak vagyunk áldozatos készségért, a felejtetlennel gyönyörű élményért és azért is, hogy általa ismertük meg a ferences templom nagyszerű orgonájának szűdős hatásfokát.

A hangversenyműsor csokrában a második helyen *Csóka Béla* operaénekes, a Zeneművészeti főiskola tanára ékeskedett. *Stradella*: *Pieta* *Signore* ját, *Frank C.*: *Ave Maria*-ját és *Pikéthy Tibor*: *Andocsi Máriához* című, sajátosan magyarnemzeti énekét hallgatni, tökéletes művészi élményt jelentett. Művésztének tika nem a hang nagyságában, hanem elsősorban abban a teljes egyensúlyban rejlik, ami énekorgánuma és az előadás követelményei, vagyis a fizikum és a lelki kifejezés között fennáll. Az énekhang a lélekzéken alapszik. A lélekzés pedig mi más, mint az élet ritmusa. Tehát minden olyan ének, amely a lélekzés természetes lefolyását éreztetni tudja, teremti szellemmel átitott, mert a hallgatót is velelérsre, aktivitásra indítja. *Csóka* csodálatos hangszíneit, amelynek még a leghelletszerűbb pianissimóban is van melegségük és fényük, bámulatos lágy, simán folyó, a melódiának minden szépségét és hajlékonyságát érvényesítő előadását ez a lélekzet-technika teszi lehetővé. Nagy sikerét még inkább biztosítja műsorának teljesen hangjához és egyéniségéhez mért megválasztása.

A műsor-bokrétában a két előadó művésszel egyenrangú helyet foglalt el *P. Tarcsfalvi Anaklet*, ferences missionárius ünnepi beszéde *Krisztusról*, *Szent Erzsébetről* s utóbbival kapcsolatosan a magyar. sorsproblémáról. Átható erejű mondataival úgy orgonált a hallgatóság lelkén, mint az orgonaművész, belemarkolt a szívünkbe, feltűszitette lelkünket s szárnyalt velünk egy szebb, boldogabb magyar jövő felé. Gyönyörű beszédét lapunk más helyén teljes egészében közöljük, csak az a kár, hogy a nyomtatott betűk nem fejezik ki az előadásnak azt a hangskáláját, melyet hallani szerencsénk volt.

Ehrlich Józsefné, a Salgótarjáni Balassa Társaság rendes tagja, kitűnő szopránénekesnőnk *Cherubini*: *Ave Maria*-jával és *Farkas Ferenc*: *Ave verum corpus*-ával ékesítette a hangverseny csok-

rát. Előbb az acélgyári zenekar kísérté hatásosan, *Urszút József* karnagy vezényletével, az utóbbi pedig *Schmidthauer* orgonakísérete és *Vilezsál Richárd* finom hegedűjátéka festette alá művészi átérzéssel. Értékes orgánumban, stílusos közvetlen előadásában mindenki gyönyörködött.

Lebilincselő hatással érvényesült *Vilezsál Richárd* bányazenekari karnagynak, a Salgótarjáni Balassa Társaság rendes tagjának hegedűszólója, *Schmidthauer* orgonaművész kíséretében. *Saint-Saens*: „*Ima*” című művét adták elő. *Vilezsál* játékát, bár elég gyakran halljuk, mégis minden alkalommal új értékes kvalitásokat fedezünk fel nála. Technikája fejlett, színes, előadása, felfogása érdekes. Játékában nincs sodró lendület, de a gondosság, melegség és finomság vonóját kiemeli az átlagos hegedűmesterek sorából.

Mint ismeretlen mutatkozott be *Radnai György*, a ferences templom ifjú kántora a *Szent Erzsébet Asszony* című énekkel, melyet kellemes hangszínezéssel s kulturált énektechnikával adott elő. *Röder Alfréd* mesteri orgonakísérete mellett. *Radnai* foglalkoztatását ajánljuk a jövőben, sok rejtett értéket sejtünk benne.

A hangverseny műsor-csokrában disztó keletet, a hallgatóságnak felujjongó meglepetést nyújtott az ezen alkalomra alakult énekkar. *Csanády Miklós* polg. isk. tanár, a Salgótarjáni Balassa Társaság rendes tagja, fáradságtalan szorgalommal és kitartással szervezte meg a társadalom elitjéből, s az alig pár heles együttes a kitűnő karnagy munkája és szaktudása folytán máris a legkomolyabb felkészültséggel tett bizonyosságot. Zangl miséjéből a *Kyriét* és *Glóriát*, *Harmat Artur*: 150. zsoltárját adták elő az acélgyári zenekar kíséretével és *Boldog Asszony* Anyánk ósregi magyar éneket *Harmat* átdolgozásában, zenekiséret nélkül. Karnagyuk vezényletével. Meglepő volt a tudás, meglepő a hanglisztaság s a hallgatóság legnagyobb részében azt az óhaját váltotta ki, hogy ennek a hanganyagban és baráti összeforoltságban kitűnően összehangolt együttesnek nem szabad szétesnie, hanem meg kell maradnia és továbbra is

alázatosság, melyet az apostol így jegyez: kiüresítette önmagát és szolgai alakot öltött magára és engedelmes lett a halálig, a keresztáldáig.

De lássuk a szép, harmonikus krisztusi élet Krisztustól feladott példájának felépítését megvalósított példával *Árpád házi Szent Erzsébetünkben*.

Erzsébet nem születik ugyan istállóban, de tudjuk, hogy odakérült, mert Krisztussal egy helyről kellett innia.

Erzsébet három éves koráig élvezte az édes anyai szeretet dajkálását. De mit érezhetett ez a kis szent a Szentlélek részéről, mikor boldog lehetett, ha játékban kipirult arcocskáját odaszoríthatta a kápolna hideg ajtajához!

Valami földöntúli zenét, éneket kellett hallania Erzsébetnek is, mint a vértanu Római Szt. Ágnesnek, ami úgy megbűvölte s magával ragadta, hogy többé másra gondolni s egyéb után vágyódni, már nem képes csak a Bárány szavára s felosztódni kíván, hogy örökre Krisztusé lehessen. Csak hogy ennek nagy ára van. Előbb a szenvedések kelyhébe kell kiürítenie Erzsébetnek. S három éves korában belecsendül lelkébe a fájdalom hatalmas móló akkordja úgy, hogy a sirig mindig kíséri. Három éves korában el kell szakadnia a szülői háztól; meg kell válnia az apai, anyai ölelő kartól, csóktól; meg az édes anyai szeretet becézésétől. Kicsike, szeretet után szomjazó gyermek-szive csaknem megdermed a bucsúszakor. Mintha előre megérte volna, azt a dermesztő hideget, ami Wartburgban csupa jószág s irtalmas könyörölés

szívecskéjére várt. Mintha előre tudta volna, hogy az édes magyar otthon Wartburgban rideg, kietlen börtönné változik; hogy vőlegénye anyjában nem édes anya, hanem gonosz indulatu, rabtört porkoláb várja, aki mindent el is követett, hogy az otthonalanná lett kis királyleány életét megkeserítse, hogy fiának szívét kis menyasszonyától el is idegenítse s vele meg is gyűlöltesse.

Aki az árvaság egyedüliségét, magárahagyottságát, önmaga át nem élte, az nem tud fogalmat alkotni arról, hogy az árvaság még akkor is szívegető keserűség s az egész életet könnyel végigöntöző gyötörő fájdalom, ha az otthon meg is marad, de hiányzik belőle ő, az édes anya, akihez minden búval, bajjal oda lehet szaladni s aki nemcsak meg tudja érteni a gyermekszív bánatát, gyötörését, hanem azt el is oszlatja s amikor azt az égető könnyet lecsókolja gyermeke szeméről, akkor vigaszt és örömet is csókolt abba a megkeseredett szívecskébe.

Az árvaság még így is léleksorvasztó, ha az otthon megmarad. De, ha az otthon is elveszett s minden és mindenki út s idegen s csupa gorombaság és fagy, még a felnőtt férfi lelki erejét is képes összeropantani, nemhogy olyan kis gyermek szívét ne gyötörte volna halálra, amilyen a kis királyleányé, Erzsébeté volt. Csak a mindentudó Isten annak egyedüli tudója, mit szenvedett a gyermek és serdülő leányzava Wartburgban. Az egyetlen, aki szerette, vigasztalta s védte is az jövőre férje, *Lajos* ögróf volt, de ő is csak gyermek még s olyan serdülő, mint

Erzsébet s bármilyen gyöngéd és figyelmes is volt kezdetben kis játszópajtásához s később arájához, az otthont s benne az anyai szeretetet *Lajos* ögróf sem volt képes pótolni.

De hogy az anyatlanság s ezzel az árvaság egyedülisége még égetőbb legyen, Erzsébetnek meg kell tudnia édes anyja meggyilkolásának hírére is... Ki tudná azt elmondani emberi szóval, hogy mit érezhetett, szenvedhetett Erzsébet egész valója akkor? Talán csak a Wartburgot körülvevő fenyveseken átsíró, vonagló téli vihar meg nem szűnő orgonájának jaj-változatai lettek némi visszhangja annak a mérhetlen fájdalomnak, ami Erzsébet lelkét akkor átjárta. Mert mennél nemesebb, finomabb, de mondjuk így: mennél szentebb egy szív, annál érzékenyebb, fogékonyabb a szenvedések iránt.

Azonban ne kontárkodjunk bele a Szentlélek Isten szentet formáló, nevelő kegyelmi munkájába emberi okoskodás, találgatással. Igen... igen... A Szentlélek egy szentet készít elő, egy menyasszonyt nevel Krisztusnak. Krisztusi árának, Krisztust megértő sok szenvedésből készül a menyasszonyi ruha, myrtusz koszoru és csokor. Csak hogy az a szenvedés, melyből a Szentlélek a magukat Krisztus vőlegényüknek egészen s visszavonhatatlanul átadott menyasszonyi ruháját készíti s mint örök értékű drága kövek s gyöngyökkel himezi, disziti, ez a szenvedés nem az örületbe, vagy az öngyilkosságba kergető szenvedések pokla, hanem megértettség, tudatosság. A Krisztus szeretetének rabjává esett emberi

lélek a Szentlélek kegyelmének világossága mellett felismeri Krisztusban azt az egyetlen, tiszta, boldogító szeretetet, amihez semmiféle földi boldogság sem hasonlítható. De nemcsak felismeri, hanem meg is izleli, hogy mily édes az Ur. Megérti s mindig csak a Szentlélek vezetése mellett, hogy Istent csak lélekben imádhhatja szeretve s szeretheti imádvá s ezért ki kell vetkőznie mindenből, ami testi és anyagi; össze kell tenni minden gátát s akadályát, ami őt Jézus Szívéből elválasztja. A pöröly az önmegtartóztatás; a testet s annak bűnös, szenvedélyes vágyait összefűző kalapácsa a szenvedés, ami ép úgy gyötör, kínozza, tépi a Krisztussal legbensőbbben egyesülni óhajító törekvő Római Ágnesnek, Assiszi Ferencnek, Árpád házi Erzsébetek egész valóját, mint akármelyik más halandót, csak hogy ő egész lélekkel, minden fenntartás nélkül hisznek Krisztusnak s ezért lépnek rá bátran az önmegtartóztatás és szenvedés keskeny, meredek, csupa göröngy és tüske ösvényére. S bár nagyon és sokat szenvednek, mégis boldogok abban a biztos tudatban, hogy csak ezen az úton lesznek hasonlók a keresztben értünk meghalt Krisztushoz és méltók is arra, hogy Krisztus legyen örök jutalmuk.

Csak így lehet megérteni azt a Te Deum-ot, melyet Erzsébet az eisenachi Ferences barátokkal énekeltetett azon a karácsony éjszakáján, mikor sőtora három kis gyermekével Wartburgból a zimankós téli éjszakába kilőki s ő éjfélig egy sertes ólban buzza meg magát.

Valóban csodálatos Isten az ő szent-

IGAZ

ami igaz, főnyeremény nagy szerencse!
De hogy módunkban legyen nyerni,
vegyünk idejében 3 pengőért egy egész,
vagy 150-ért egy fél jóteknőcslu ál-
lami sorsjegyet, mellyel a következő
összegeket nyerhetjük:

40.000 arany P

főnyereményt, vagy:
20.000 P, 10.000 P, kétszer 5.000 P,
négyyszer 2.500 P, hatszor 2.000 P,
huszonkétszer 1.000 P, összesen
19.600 pengő értékben.

Kapható osztálysorsjegy lárnasi-
tónál és dohányboltokban.

Huzás dec. 5-én.

vább fejlődnie. Énekük felhangzásakor
érezte mindenki, hogy inségünk idején,
az ország ujjaépítésének nagy munkájá-
ban éppen olyan szükség van egy lelke-
ket összeforrasztó, erőteljes magyar kar-
ének kultuszra, mint az államférfiak böl-
csességére és a munkás erős karjaira.
Szoprán vagy alt, tenor, vagy basszus, egy
kórus, azaz egy érzés, egy akarat a
nemzeti és emberi egészség szolgálatára.
Módott kell tehát találnunk arra, hogy
ennek s szépen indult és nagyon régen
nélkülözött vegyeskarnak megtaláljuk az
anyagi bázisát, akár az egyházközségek,
akár a társadalmi egyesületek, akár pe-
dig egy megszervezendő fenntartó egye-
sület útján. Szeretnénk erre vonatkozó-
lag minél előbb hozzászólásokat, ötlete-
ket hallani. A vegyeskar tagjaiban meg-
van a kedv, a lelkesedés, mit mi sem bi-
zonyít jobban, mint az a szeretetteljes té-
nyük, hogy a velük fáradozott Csanády
karnagynak a hangverseny után nemzeti
szintű-szalagos babérkoszorút nyújtottak át.

A hangverseny után a ferences plé-
bánia magyaros szeretettel vendégül látta
az előadó művészeket és a helybeli férfi
szereplőket.

A Szent Erzsébet Nőegylet az anyagi
sikeren felül jóval nagyobb erkölcsi sikert
könyvelhet el ismét javára, mely siker-
hez a már említettekkel kívül hozzájárul-
tak az egyet tagjai, élükön a fáradhatat-
lan Schreiner Jenőnével, valamint Koltay
Imre bányatisztviselő ügybuzgósága. (ány.)

Erdemes részt venni az államsorsjáték
december 5-i huzásán, mert a legolcsóbb sorsjegy
egész 3 pengő, fél 150 pengő és mégis a főnye-
reménye 40.000 pengő. Huzás december 5-én.

Eladó. Fekete, ébenfa, rövid, ke-
reszthuroos zongora nagyon jutányosan,
sürgősen. Cim a kiadóban.

jeiben, s csodálatosak a szentek az ő Is-
tenükben! Csakugyan boldog az a nép,
amelynek a kereszt Ura, a fájdalmak
Embere az ő Istene.

És szerencsésen boldog gondolat
volt ez a ma este meg is valósított or-
gona hangverseny Árpádházi Szent Er-
zsébetünk tiszteletére. Mert ő, ha olyan
korán szakadt is el a magyar földtől s
olyan fiatalon idegenben halt is meg,
azért Árpádházi Szent Erzsébet a mienk.
Mienk az ő idegenbejutása; mienk az a
mostoha sors és bánásmód, a tenger-
szenvetés, keserűség, megnevelés és ki-
taszítottasága, testvértelensége, a kis gyer-
mekével özvegyen és árvamaradottsága,
mely az édes otthonától való elszakadtsá-
tól kezdve haláláig kísértte.

Nem veszitek észre, nem érzitek-e
meg, hogy az isteni Gondviselés 700 év-
vel ezelőtt Árpádházi Erzsébet életébe
hogy írta, véste bele az eljövendő magyar
sorsot?

Európa közepén minket is ezer éve
kísért a testvértelenség, megnevelés, a
meg nem becsülés, a kitaszítottaság, a jog
és vagyonfosztás. Erzsébetünkkel egy
Kálváriát járunk. De amint az isteni Gond-
viselésnek Erzsébettel nagy tervei voltak,
épp úgy vannak velünk is. S ahogy Er-
zsébet, meg tudta érteni őt szerető Úd
vőzítőjét éppen a szenvedésben s király-
leányi diadalmát a kereszt tövébe tudta
helyezni, nekünk is ugyanígy kell meg-
látnunk a keresztől hozzánk lehajló Meg-
váltót, amint a megáldatások kelyhét

„Cim a kiadóban.”

Két héttel ezelőtt lapunk hasábjain
már hírt adtunk arról, hogy Koltay Imre,
Perényi Tibor dr. és Szécsi József nagy-
operettjét, a „Cim a kiadóban”-t, az or-
szág első stagion-társulata november 17-
én bemutatja Pécsen. Az ősbemutatóra az
operett szövegírója, Koltay Imre leuta-
zott Pécsre, ahonnan a jól végzett munka
boldog örömeivel tért vissza, poggyász-
ban három babérkoszorúval. Az ősbemu-
tatóra a pécsi Nemzeti Színház zsufolá-
sáig megtelt s az előkelő premier-közön-
ség tündöklő lelkesedéssel fogadta a dara-
bot s a felvonások végén Koltay Imrét
a főszereplőket a lámpák elé hívta. Az
ősbemutatóról mind a vidéki, mind a fő-
városi sajtó őszinte meleg hangon emlé-
kezett meg, így például a „Pécsi Napló”
c. napilap a következőket írta:

„Az idei évad kétségkívül egyik
legsikeresebb estje volt pénteken a szin-
háznak Koltay Imre—dr. Perényi Tibor
és Szécsi József „Cim a kiadóban” című
operettjének bemutatója alkalmából. Nem-
hiába a régi kékebeli nagyoperettek fel-
támasztása volt a rendkívül tehetséges
triumvirátus célja, olyan forró hangulat
uralkodott a színházban, a közönség
olyan lelkes és tündöklő tetszéssel fogadta
ezt a tartalmilag és zenei szempontból
egyaránt kitűnően sikerült darabot, ami-
lyenre hosszú évek óta nem emlékezünk.
Még néhány hasonló invencióval megírt
darab és az operett régi dicsősége fé-
nyében fog tűndöklölni. A legnagyobb
elragadtatás hangján emlékezhetünk meg
természetesen a szereplőkről, Sándor An-
náról, Ferenczy Marikáról, Kamilli Ju-
ditról, Mihály Vilmosról, Delly Ferenc-
ről, Nádor Jenőről, Antalffy Józsefről,
Hlatky Lászlóról, nemkülönben Csanak
Béla karnagyról is, akiknek ismételt
kellett a jelenlévő Koltay Imrével, a lib-
rettó írójával az élen, a színházat zsufolá-
sáig megtöltő közönség lelkes tapsaira a
lámpák előtt megjelenni.”

A „Dunántul” című napilap a kö-
vetkezőképpen nyilatkozott a darabról:

„Pécs, nov. 17. — Ma este ősbem-
utató volt a pécsi színházban. Koltay
Imre, Perényi Tibor dr. és Szécsi József
3 felvonásos nagyoperettje került színre,
a közönség igen nagy érdeklődése mel-
lett. Örömmel állapítjuk meg, hogy Koltay
Imre, a szövegíró, értékes munkát vég-
zett. Az operett meséje nem sablonos,
ha mindjárt nem is jár teljesen új utak-
kon. Fordulatosság és lüktető cselekmény
jellemzi a darab meséjét, arról is gon-
doskedve, hogy az operettnek szükséges
kellékei: a romantika és a humor se hiá-
nyozzék. Minden a maga helyén van a
darabban és így mindig érdekes jelenetek
nagy egységben olvadnak össze. A darab
alakjai érdekesek, lélekkel, erővel telje-

sek és mindig meg van a mondanivalójuk.
Perényi Tibor dr. és Szécsi József a ze-
neszerzők kedves; a legtöbb részében fül-
bemászó muzsikáról gondoskodtak a cse-
lekmény aláfestéséül. Egyik-másik tánc-
szám zengése maradandó értékes és bizo-
nyos, hogy hamar népszerű is lesz. A
szereplőket úgy egyenkint, mint összesen
dicséret illeti, hogy sikerre vitték az ősbem-
utatót. Sándor Anna, Ferenczy Ma-
rika és Kamilli Judit a fő női szerepek-
ben nyújtottak élvezetes alakítást. A férfi
szereplők közül Delly Ferenc, Nádor Je-
nő, Antalffy József, Hlatky László és Ko-
vách Aladár érdemelték ki a zajos tapso-
kat. Nagy elismeréssel emlékezünk meg
Delly Ferenc ötletes színes rendezéséről,
valamint Csanak Béla karmester derekas
munkájáról. A közönség tetszéssel fogad-
ta az ősbemutatót és a szerző Koltay Im-
rét a felvonások végén sokszor a lámpák
elé hívta. (sz. g.)

Ezekhez a kritikákhoz — úgy hisz-
szük — sürgősen kommentárt fűzünk,
ezekből kiolvasható az is, hogy az ország
egyik legnagyobb vidéki városában a há-
rom szerző teljesen ismeretlenül, minden
rokonai és baráti kapcsolat nélkül kapta
meg darabjának a méltán megérdemelt,
kirobbanó sikert.

Egyik fővárosi előkelő folyóirat 1931.
évi februári számának színházi-szemle ro-
vatában, Lehár: „Mosoly ország” bemu-
tatójáról írott kritika végén olvastuk:
Életközelséget, frissességet, üdítést várunk
a jövő operettjéről, várjuk a felszabadító
nevetést, mint az igazi életművészet győ-
zelmeinek koronáját. A dagályos érzelmi
kultusz, a ma meglehetősen mellékes sze-
relmi problémák és epkedések fűlledt
levegője helyett szabadabb, természe-
tebb légkörre vágyódunk, amelyben
szatira, humor, finom aktuális paródia
és a mai kor egyik legfontosabb művészi
ki fejezése, a tánc uralkodnak. Ez azon-
ban ma még mind csak „pia desideria.”

Ime, a „pia desideria” pánél jege
megtört, a „Cim a kiadóban” operett
Jász Aladár kiváló stagion társulata
Pécsről továbbviszi Szegedre, Kassára,
Debrecenre, mi azonban úgy érezzük,
hogy az operett még meg sem járja eze-

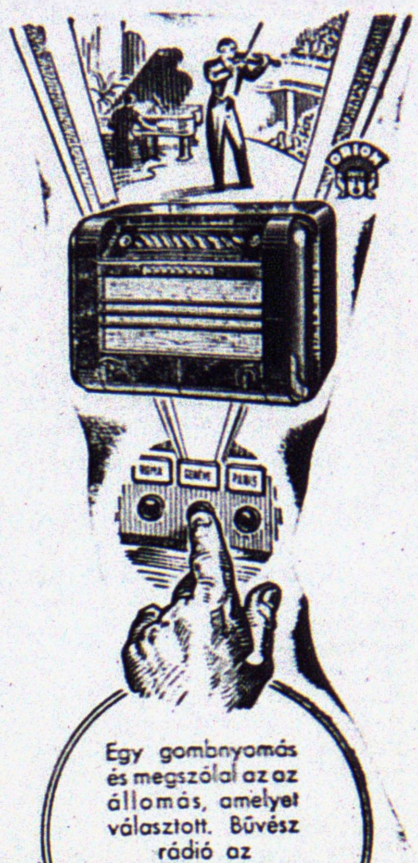
Hírek és különféle

**Karácsonyi kiállítását és vásár-
ját az Evangélikus Nőegylet és Evangé-
liumi leányegylet december 16—17-én
rendezi meg** ez évben az acélgyári Olva-
sóegylet nagyertermében, melyre az előké-
születek már folyamatban vannak.

**Műkedvelő előadás az Acél-
gyári Olvasóegyletben.** 1939. decem-
ber 2-án (szombaton) saját helyiségében
este 8 órai kezdettel az Olvasóegylet Mű-
kedvelő Gárdája előadja Fodor László és
Lakatos László 3 felvonásos „HELYET
AZ IFJUSÁGNAK” c. vígjátékát, amita
fővárosi közönsége olyan sokáig tartott a
Belvárosi Színház-műsorán. Előadás után
tánc! Közreműködnek: Az Acélgyári Ze-
nekar és Bölcs Gyula cigányzenekara.
Helyárak: Ülőhely: 1.20, P. 1, P. 80 f.,
60 f. Állóhely: 50 fillér. Jegyek elővé-
telben Vicssovsky Rezső és Varsányi
Antal egyetli pénztárosoknál az Acél-
gyárban kaphatók. Ezután is kérjük az
érdeklődők szíves pártfogását. Előadás.
Igaz, ami igaz. Főnyeremény nagy sze-
rencsél De hogy nyerjünk, ahhoz sorsjegyet kell
vennünk. 3 pengőért egy egész, vagy 150 P-ért
egy fél államsorsjegyet kaphat. Huzás december
hó 5-én.

Hirdetmény. Salgótarjánban gya-
korolható helypénzszedési jog 1940. évi ja-
nuár hó 1-től 1940. évi december hó 31-ig
terjedő egy évi időtartamra nyilvános ver-
senytárgyalás útján bérbeadó. A nyilvános
versenytárgyalás 1939. évi december hó 7.
napján d. e. 10 órakor lesz megtartva a vá-
rosháza tanácstermében. Az árverési felté-
telek a szerződéstervezet és a helypénz-
díjszabás a hivatalos órák alatt a város
főjegyzőjénél betekinthetők.

dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

ORION 055v
Kapható minden Orion rádiókereskedőnél

A fenti újdonságokat a lakásán
is BEMUTATJUK

K E M É N Y

RÁDIÓSZAKÜZLET
Salgótarján Főter 7. Telefon: 119

ket a stációkat, máris méltó helyén, a
főváros—valamelyik színházának színpadán
fog tűndöklölni, mert — igenis — ott van
a helye!

A három szerző megérdemelten
nagy sikeréhez szívből gratulálunk, de
külön gratulálunk Koltay Imrének, mint la-
punk belső munkatársának és a Salgó-
tarjáni Balassa Társaság tevékeny főtit-
kárnak. (—ány.)

Városi közgyűlés!

F. hó 23-án d. u. 3 órakor dr. För-
ster Kálmán polgármester a Hísekeggyel
nyitotta meg a közgyűlést, melyen csak-
nem teljes számban jelentek meg a vá-
rosatyák.

A polgármesteri bejelentéseket Dr.
Holcsek Béla olvasta fel az alábbiakban:
Elismerő szavakkal emlékezett meg P.
Szabó Szerafin városatyá és Székely Mi-
hály kisegítő altiszt elhalálozásáról, te-
metésükön a város képviseltette magát
és ravatalukra koszorút helyezett.

Ezután a helypénzbérletnek verseny-
tárgyalás útján való értékesítését hatá-
rozta el a közgyűlés, judomásul vette
őzv. Keresztényi Józsefnének és Szabó
Istvánnak a Járásbíróság előtt levő tra-
lik bódé megvétele, illetve eladására vo-
natkozó szerződését.

Végül Deák János részére 500 P.
segélyt szavazott meg a közgyűlés, amely
az évek óta huzódó ádatlan ingatlanvá-
sárlási ügyet akarta ezen neves maga-
tartásával befejezni.

Ezen rövid lefolyású közgyűlés előtt
választották meg néhai és a közkedvelt
Reguly Lajos városi állatorvos helyére
Megele József okleveles állatorvost egy-
hangu határozattal. A választó közgyű-
lést az alispán képviselőjében dr. Förster
Kálmán vezette, akinek kezébe a megvá-
lasztott leletette a hivatali esküt. A pol-
gármester meleg szavakkal köszöntötte
az új állatorvost, aki hálásan megköszö-
nte a bizalmat, hűséges szolgálatot ígért,
ezután a városatyák üdvözölték Megele
Józsefet. — A városi szülész-női állásra
szótöbbséggel őzv. Sturmann Edénét vá-
lasztotta meg a közgyűlés.

Fájdalmak?

ASPIRIN
TABLETTA

MEGJELENT a KARÁCSONYI ZENEALBUM

Rózsavölgyi és
Nádor kiadásában
már kapható is

VÉGH KÁLMÁN

könyv- és papírkereskedésében

Horthy Miklósné téli akciójára
dr. Baross József főispánunk utján eddig a következő adományok folytak be: Osztrólczy Miklós Budapest; Martos Frigyes és neje Tolmács; Fischer Béla Peszerény-pusztá 100—100 P. Bercelly Jenő Berce; Csengey Gyula Budapest 50—50 P. Szilárdy István Salgótarján; Balassagyarmati Népbank; Balassagyarmati Takarékszövetkezet 30 30 P. Jakab Zoltán Balassagyarmat; Kohn Lipót Salgótarján; Rebmann Rókus Balassagyarmat 25—25 P. Balassagyarmati Takarékpénztár; Blazsik Károly Balassagyarmat; dr. Faith Ferenc Balassagyarmat; dr. Kenessey Albert Balassagyarmat; Kohn Miklós csillag Balassagyarmat; dr. Giller János Losonc; Steiner Armin Szob 20—20 P. dr. Barta Elemér Balassagyarmat; Willmann Aurél Nógrádszék 15—15 P. Bgyarmati kir. törv. sz. fogház tiszt. és al. tiszt. személyzete 12 P. dr. Baitner Ferenc Bgyarmat; dr. Förster Kálmán Salgótarján; Kíler Béla Salgótarján; Nógrád-Hont vm. Körsz. Hitelszövetkezet; Teichmann Ferenc Berce; dr. Aszalós Zoltán Balassagyarmat; Prágai Ernő Szécsény; Sümegh Géza Balassagyarmat; özv. Schindler Aladár Illy; dr. Szalvendy Ödön Salgótarján; dr. Légrady László Dejtár; dr. Pirk Ede Szirák; Dr. Pollat

schek Ármán Salgótarján 10—10 P. dr. Kohn István Losonc 6 P. özv. báró Marschall Gyuláné Berce; dr. Hajdu Ferenc Balassagyarmat; Linkmann Ernő Balassagyarmat; dr. Holik Sámuel Balassagyarmat; dr. Schenk Erzsébet Balassagyarmat; dr. Vanik Vince Balassagyarmat; dr. Sümegh Béla Balassagyarmat; Elfer Izidor Balassagyarmat; Zelenka László Nógrádszék; Petrovics Béla Márianosztra; dr. Reinfeld Bertalan Losonc 5—5 P. Grossmann Márk Vámosmikola 4 P. Salgó Gábor Balassagyarmat; dr. Horváth József plébános Karancsság; dr. Gácsfalvy Jenő Terény; dr. Hoffmann Sándor Bgyarmat 3—3 P. Bodó Lajos Salgótarján 2:50 P. dr. Reiner Ernő Losonc; Hummer Ferenc Bgyarmat; dr. Lukács Iván Rétság; dr. Sándor József Nógrádverőce; Schvarcz Adolf Losonc; dr. Weichsel János Losonc; Sebestyén Béla Romhány 2—2 P. Skribák István Balassagyarmat 1 P.

A Szent Erzsébet Nőegylet templomi hangversenyére felülhíztettek: özv. Légrady Béláné 50 P. Karattur Antal, Chorin Ferencné 20—20 P. Schreiner Jenő, Traut Péter 10—10 P. Buczkó Gáborné, Krajcsovics Gyula, Giller Jánosné 5—5 P. Horváth Károly, Márkus Lajos 4—4 P. Szabó Ferenc, Szathmáry Ferenc, Mattyasovszky Camil, Hirsner József, dr. Gerhauser Albert, dr. Förster Kálmán 3—3 P. Kraft Jenő, Biró Lajos, Császár Pál, Krepuska Géza, Dzsida József, Berkovich tábornok 2—2 P. N. N. 120 P. N. N., Hernádi Károly, Palla fő mérnök, Fehérvári Erzsébet, N. N. 1—1 P. Müller István 0:50 P. N. N. 0:30 P. Előzőleg adakoztak a Szt. Erzsébet szobor: Schreiner Jenőné 25 P. Niederland Gyuláné 20 P. Szmolka Mihályné 15 P. Petonszky Lászlóné, Holló Lajosné, Révay Sándyiné, Deák Antalné 10—10 P.

Hirdessen

A MUNKÁ

politikai hetilapban!

Katonai ünnepélyek.

A november elei napok országszerkezete hazafias ünnepélyek jegyében teltek el. A visszatért Felvidéki városok ünnepelték a 20 éves cseh uralom alóli felszabadulás első évfordulóját. Ezeket az ünnepélyeket sok helyütt csapatzászlók adományozásával ködtették egybe. Mondhatjuk, hogy a novemberi napok az újjászervezett magyar honvédség és a polgári társadalom közös ünnepeit jelentették. Az ünnepélyek mély jelentőségű, fel-emelő katonai ünnepekké váltak. A társadalom és a haderő fényes találkozásává.

A katonai ünnepélyek ma már nem a hadsereg belügyét képezik csak. A hadsereg, a „honvéd” fogalma kibővült. A totalitás és honvédelem mai értelmezésében mindenki volt, vagy lesz katonája. A polgári ruha „honvédek” takar. A nemzet és a nemzet tagjaiból alakult hadsereg tehát eggyé vált. Ha a nemzet ünnepe, ünnepel a hadsereg is és ha a hadseregnek van ünnepe, azon részt vesz a polgári társadalom is.

A városok és vármegyék által tömegesen adományozott ezredzászlók ezt a kapcsolatot csak még szorosabbá teszik. A zászló szimbólum. A hazához való ragaszkodás szent jelképe, egyben dicső zalogja annak a bizalomnak, amelyet a Haza és a Legfelsőbb Hadur csapatainak vitézségébe vet.

Az adományozott csapatzászlókat mindenütt ünnepélyes külsőségek között megszentelve és megáldva adták át a csapatoknak. A legnagyobb jelentőségű ilyen ünnepély a Kaposvári gyalogezred ünnepélye volt, amelyen az olasz király által adományozott zászlót adták át.

Az ünnepélyes kivonulásokat a hadsereg „diszelgés”-nek nevezi. A diszelgések két részből állanak. A „fogadásból” és a „diszmenet”-ből. A fogadáshoz a csapat tömör alakzatban áll fel és fővesséssel, zenével fogadja a szemlélő előljárót. Az előljáró fogadja a kivonult csapatok parancsnokának jelentését, majd végiglép az arcvonal előtt. A diszmenet

az ünnepélyek zárómomentumát képezi.

Az alkalmi ünnepélyeken kívül, a honvédségnek állandó jellegű ünnepnapjai is vannak. Ilyen katonai ünnepek március 15-e, a Hősök emléknapja (május utolsó vasárnapján), az államfő születés és névnapja, az ezredemléknapok, valamint az ezredtulajdonos születésnapja ünnep.

Az ezredemléknapok az ezred elnevezésével vagy történelmével kapcsolatosak. Minden ezrednek neve van. A budapesti pl. „Mária Terézia” nevét viseli, a miskolci tüzérsztyál „Szondy György”-ét stb.

Az ezredtulajdonosi méltóságot az államfő adományozza. A régi Monarchia magyar ezredeinek királyok és hadvezérek voltak híres tulajdonosai. A kassai Vilmos bakák, Vilmos császárról, a székesfehérvári 10-es huszárok Mackensen tábornagról kapták pl. nevüket honvédségben a Kormányzó Ur Ő Főméltósága a szegedi gyalogezred tulajdonosa, a kaposvári gyalogezredtulajdonos az olasz király Ő Felsége.

A honvédség a multnak és katonai hagyományoknak egyébb módon is áldoz. A békevilágbeli előzredeknél világháborús fegyvertényeit minden csapat test háziünnepségei keretében méltatja és fenntartja azok tagjaival a kapcsolatot.

A katonai ünnepeken a lakományokat fellebörgözzük, a tiszték és legénység diszbe öltözik. Az ezredzene a város utcáin keresztül vonulva zenés takarodót és ébresztőt ad. Az étkezésekben bajtársi diszében gyűlnek össze az ezred tagjai és a nap jelentőségét ünnepi szónok méltatja.

A hadsereg ezekre az ünnepélyekre meghívja a polgári társadalom képviselőit is. Minden katonai jóleső érzéssel tölti el az, hogy a nemzet hadseregét magának tekinti és minden polgár büszke lehet arra, hogy a legférfiasabb testület, a hadsereg őt tagjának számítja.

S P O R T

SBTC-DVSC 6:0 (5:0)

SCTC pálya.

400 néző.

Bíró: Siklós-Simkular.

SBTC: Géci — Budai, Timár — Kiss, Takács IV., Mátrai — Balázs, Jákfalvi, Jenőfi, Lackó, Baranyi.

DVSC: Keskeny — Antal, Erdei — Galambosi, Ignác, Papp — Drab, Sidlik, Szabó, Bihari, Nagy.

Felázott pályán, mély sárban folyt a játék. A 3. percben Balázs lövését a kapus kiöklözi, Lackó újra lö, Erdeibe vág, most Baranyi elé pattan a labda, aki mellé lö. Az 5. percben Lackó előrevág Jenőfihez, aki pompás fejessel talál Baranyi elé, s kész a gól 1:0. A 9. percben Balázs kiteszi Jenőfit, akinek a kapus a lábára baszal, úgy ment. A 16. percben Lackó Jákfalvi elé tesz, akinek lövését a kapus halálra a kapufa tövéhez nyomja és úgy ment. A 25. percben Baranyi Jenőfihez játszik, aki szereli a bekket, s a kapus felett talál a hálóba. 2:0. 2 perc múlva Lackó 30 m-es szabadrugását a kapus szögletre menti, Balázs szép szögletrugását Jenőfi befeljei 3:0. Ujabb 2 perc múlva Lackó végigszerele az egész mezőny, lövését a kapus kiejti, Baranyi résen van a gólt szerez 4:0. A 40. percben Balázs lövése Erdeiről szögletre pattan, a beru-

gás után kavardás támad, Lackó lö Jenőfi beletartja a fejét és gól 5:0.

A II. félidőben a debreceniek Pappot hátravonják harmadik hátvédnek, ráállították Balázst, Erdei Jenőfin zsanároskodott a taktikájuk igen bevált, mert az SBTC nem tudott eredményes lenni. A pálya még rosszabb lett. A debreceniek többet támadtak, mint az első félidőben s bár a bekkék rendkívül bizonytalanok voltak, nem érték el eredményt. A 20. percben volt egy veszélyes helyzet. Drab szerelte Timárt, tisztán lör a kapura, s bombáját Géci csak felütni tudja. A 33. percben fault miatt 20 m-es szabadrugáshoz jut az SBTC. Lackó félmagas bombája a hálóban köt ki. 6:0. Mezőnyjátékkal telik el a félidő.

A nagy sár ellenére az SBTC az első félidőben olyan játékot mutatott, amelyik mindenkinek gyönyörűséget okozott. A II. félidőben a debreceni taktika megállította a folytatást. A védelem sokat bizonytalanodott.

Jók: Lackó, Jenőfi, Takács IV., ill: Papp, Drab, Ignác, Nagy.

Szögletarány: 10:4

BSzKRT-SSE 6:4 (1:3)

A budapesti mérkőzés úgy indult, a SSE meglepetést szerez, amennyiben 2

góllal vezetett, de a Beszkar 5 góllal elrontotta a meglepetést.

A P O L L O M O Z G Ó

November 25-én, szombaton
november 26-án, vasárnap
november 27-én, hétfőn

Riadó a földközi tengeren

Kieg.: Magyar híradó.

November 28-án, kedden Meg nem értett férj

Német film. Vigjáték.

November 29-én, szerdán november 30-án, csütörtökön

Repülő ember

Grandiózus amerikai színesfilm.
Fősz.: Fred Mc. Muray és Ray Milland.

Felhívás.

A m. kir. földmívelésügyi Miniszter ur elismerő oklevelet kíván adományozni azoknak a szakvizsgázott erdőőröknek, akik egy szolgálatadónál legalább 30 éven keresztül szolgálatukat példás magatartás mellett, odaadó hűséggel látták el és kitüntetésben eddig még nem részesültek. Olyanokat, akik erdőőri vagy erdőgazdasági szakvizsgát nem tettek, továbbá akik ilyen kitüntetésben már részesültek, nem lehet javaslatba hozni.

A kitüntetésre érdemes erdőőrök adatait, és pedig 1. nevét, 2. lakhelyét, 3. születési helyét és idejét, 4. vallását, 5. családi állapotát, gyermekeinek számát, 6. a szakvizsga letételének helyét és idejét, 7. szolgálati beosztását és a szolgálatban egy helyben eltöltött idejét, 8. érdemességét s tekintetben külön kiemelve a multban és közelmultban lezajlott rendkívüli időkben szolgálatadójával szemben tanúsított magatartását, 9. volt e már kitüntetve, a szolgálatadónak kell — helyhatósági igazolás mellett — legkésőbb folyó évi december hó 15-ig a vármegye főispánjával közölni.

Almát kapnak a kárpátaljai gyermekek. A kárpátaljai iskolásgyermekek szülővel való ellátása, ami a közelmultban bonyolódott le, igen jól bevált, mert egyrészt nemcsak a szegény nép gyermekeit juttatták tápláló gyümölcs-höz, hanem az akció során a vásárlásokkal a szülőlapot is tehermentesítették. A kormányzó biztosság a szülőakció után most almaakciót kezdeményezett, amely-

nek során Kárpátalja 306 elemi iskolájának több mint 40 ezer tanulója 14 napon át körülbelül negyed kilogramm almát fog kapni. Az almaakciót is a földmívelésügyi minisztérium ungvári kirendeltsége bonyolítja le.

Varga József miniszter a keresztény kereskedelem megszervezéséről. Varga József miniszter a kereskedelemügyi költségvetés képviselőházi vitáján kijelentette, hogy legfontosabb feladatának tartja a kereskedelmi pályán a keresztény elemek előrelérésének elősegítését és a kiskereskedők hitellel való ellátását. Már az iskola padjaitól kezdve neveléssel érhetik csak el, hogy olyan új magyar keresztény vallásérkölcű kereskedőnemzedék álljon az ország szolgálatára, amelynek a legfontosabb életcélja a köz áldozatos szolgálata. Fontos a kereskedelemnek képesítéshez kötése is. A kereskedői társadalom megszervezését szolgálják a kiskereskedelmi hitellelállítás megszervezésével és a hitelakció céljaira 2,100.000 pengő fog rendelkezésre állni. Fontosnak tartja a szövetkezetek hivatását és működését, minden erejével támogatja a szövetkezeteket, de ugyanolyan fontos, hogy a szövetkezetek mellett minél több önálló kereskedő egzisztencia alakuljon. A kereskedelmi minisztérium kebelében külön ágazatot szerveznek, amely kizárólag az önálló kereskedők támogatását szolgálja.

Bányamozgók híre. A baglyasaljai és pálfalvai bányamozgók november hó 26-án, vasárnap, két-két előadásban HÁROM KIS KADETT című, a tengerészkadeték életéből vett, romantikus és izgalmas történetet fogják lepergetni, melynek főszereplői: Robert Young, James Stewart, Florence Rice, Billie Burke, stb. Kisérő műsor: „Fogház és kéjgaz” c. vigjáték, valamint a Magyar világhíradó. Villamos Karancskeziből — Baglyasaljára csak a d. u. fél 4 óra, Pálfalvára a telepekről, pedig csak a d. u. 5 óra előadásra fog közlekedni.

Pk. 2671/1939.

Árverési hirdetmény.

Lengyel Béla végrehajtó javára, (képv. Dr. Tibor Sándor és Dr. Tibor Endre ügyvéd) hátr. 306 P. 31 l. követelése és jár. erejéig a starjani kir. járásbíró 1292/1939. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 3400 pengő becsléskü alábbi ingóságok személyautó, fegyverek Bocskárlaputó községben 1938. évi november hó 29-én d. u. 11 órakor árvereztetnek.

Salgótarján, 1939. évi október 31.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.